

KURIER LITEWSKI

w WILNIE dnia 17. Pazdziernika V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG V. S. d. 2 Pazdziernika. Dalsze czynności woysk Rossyiskich w Finlandyi. GL. Raiewski złączył się z korpusem dnia 3 września; na jego miejscu osadził Wazę GM. Knoring z korpusu GL. X. Galliczyna; GM. Jankowicz odebrał rozkaz łączyć się z GL. Grafem Kamieńskim; ten zostawał dzień cały na iednym stanowisku; straż przednia poszła naprzód naprawować zruynowane mosty i ścigać nieprzyjaciela do Nikarlebi.

Półkownik Włastow po utarczce w Kauzbi odkrył, że Podpółkownik Fiant cofał się dwoma drogami na Gamle Karlebi i Kronobi; zatem rozdzieliwszy woysko na dwie części, poszedł zagruiącym nieprzyjacielem dwoma drogami, i tegoż dnia wszedł do Gamle Karlebi; Fiant z większą częścią brygady ustąpił do Uleaborga wielki most na rzece zrzuciwszy. Część druga oddziału Półkownika Włastowa posłana do Kronobi, atakowała oddział G. Kripenberga 2000 ludzi liczący; niemógł iednak w tej liczbie odeprzeć mniejszej siły naszej, która póty jego utrzymywała, aż Półkownik Włastow mógł odstąpić od Gamle Karlebi, i połączyć się nieprzerznięty z resztą swego oddziału 1000 ludzi ogółem wynoszącego.

O iedynastej wieczorem dnia 4 września. Przednia straż Półkownika Kulniewa po małej z nieprzyjacielem utarczce zaięła Nikarlebi; d. 5 popsute przez nieprzyjaciela mosty były naprawione; i cały korpus z oddziałem GM. Kozackowskiego, rozłożył się pod tem miastem po obu stronach rzeki. Przednia straż postąpiła do Soklot, a forpocztu jeszcze o dwie wiorsty dalej zbliżyły się do nieprzyjaciela. Spalone mosty zastanawiają nieco woyska nasze w poruszeniu w wąwozach; temi idąca iedyna droga, nie mająca ani w prawo ani w lewo najmniejszej ścieżki, niepozwała nam ani obeysć ani oderznąć żadney części Szwedów, ani opanować działa, lubo nieprzyjaciel cofa się w wielkim nieporządku.

Przedarła się dnia 7 straż przednia do nieprzyjacielskich forpocztów. GM. Kozackowski przeprowadzony do Sundbi miał zaiąć Jakobsztat; statki nieprzyjacielskie razy kilka wystrzeliwszy uszły z tego portu na morze. Tym czasem straż przednia do Banas przyszła; tam znalazła wszystkie mosty spalone, inieprzyjaciela z mocnemi siłami na drugiej stronie gotowego do odporu postrzegła; wygodne położenie wnosić kazało, iż będzie nam bronił przeprawy; oddział więc GM. Demidowa postawiony był w doł rzeki o pułtorey wiorsty od drogi, dla wystawienia bateryi i zaslonienia naszej w tem miejscu przeprawy, która tym była niebezpieczniejsza dla nieprzyjaciela, że po iey skutecznieniu można było w tył bateriow jego za-

chodzić. Wszystkim woyskom rozkazano opuszczać Nikarlebi i Jakobsztat a łączyć się z korpusem. Półkownik Turczaninow z batalionem Wielikofuckim i szwadronem ułanów posłany był do Purmo dla uważania wszelkich obrótów.

Dnia 8 kiedy wszystko zgotowano, kiedy część piechoty ze skrzydła lewego zaczęła przeprawować się, kiedy mieliśmy nazajutrz rano atakować nieprzyjaciela, o czwartey z południa bez odporu odstąpił, dając pole naszym, którzy tylko przeysć mogli, ścigania siebie. Dopędzili nasi straż tylną w Krekniewie, i zaczęli z lewego i prawego boku ją obchodzić, tem bardziey uciekali Szwedzi do Jazbi, paląc za sobą mosty, z tych ieden ugaszony przez strzelcow i kozakow, przy drugim przywitani zostali silnym z dział i strzelby ogniem.

GL. Graf Kamieński z wyciągnął linią przeciw nieprzyjacielskiemu stanowisku, z Półku i strzeleckiego, dwóch rot 25 strzeleckiego, szwadrona ułanow, i kozakow, które pod dowodztwem Półkownika Frołowa najbliższe były nieprzyjaciela; tym czasem z tyłu wyciągnionej linii naprawowały się mosty dla przeprawy artyleryi; o świtaniu dnia 9 stanęła straż przednia na lewym brzegu z tymże zamiarem co i w Banasie. Gdy mieszkańce dali wiedzieć, że od Purma są ścieżki do niewielkiej drogi na Lopoiasmi idącey, i że w Essie most znajduie się, rozkazano GM. Kozackowskiemu w Banasie z batalionem Kałuzkim, 26 strzeleckim, i częścią iazdy pozostałemu, tem miejscem przechodzić, zaiąć o swicie przeprawę przy Essie i nieprzyjaciela trwożyć, na którego miał uderzyć całemi siłami, ieżeliby huk dział usłyszał. Półkownikowi Kulniew zalecono pośpieszyć budowlę przewozow, i część piechoty pod zastoną bateryi przeprawić, dla spędzenia nieprzyjacielskich forpocztów.

Stał nieprzyjaciel za szeroką i bystrą rzeką, zasloniony dwoma bateriami, iedną o 8 działach, drugą o 4; wdoł rzeki wysypane były nad spadzistym brzegiem szanice i podziałane zasieki; z przodu cały las z przeciwka wyrąbany niepozwalał pokazać się na tej przestrzeni; lecz kiedy GM. Kozackowski zaszedł od Essy z boku, i kiedy nasi strzelce z iazdą nieprzyjacielskich przepędzili za Kolmy; opuścił natenczas to ważne stanowisko. Wysłano w pław kozakow ścigać nocą nieprzyjaciela; straż przednia już od rana w Laklax będąca równie do pogoni należała. Tegoż dnia zaięliśmy Kronobi.

D. 10 września po południu woyska z korpusu GL. Graffa Kamieńskiego po małej utarczce weszły o siódmej z południa do Gamle Karlebi. Spalili Szwedzi wszystkie mosty, musiała więc prze-

dnia straż zastanowić się przed wielkim mostem o 8 wiorst od miasta. Wzieliśmy w niewolę 26 ludzi. Tym sposobem w dni 20, licząc od Kourtańskiej bitwy do opanowania Gamle Karlebi, cała prawie Gubernia Wazowska pod Berło J. J. Mosci podbita została, a armia Feld Marszałka Kling-szporna 16000 licząca, oprócz uzbrojonych wiesniaków, do 9 t. zmniejszoną była.

Plan czynności lewego skrzydła armii J. J. Mosci uzupełnionym został przez zajęcie Gamle Karlebi; dali przytem Rossyanie świetny dowód całemu światu, że mężstwo i odwaga pokonywają wszelkie zawady i że przemysł oraz prędkość w obrótach przełamały najmocniejsze z natury stanowiska najmężniej przewyższającymi siłami bronię.

Dnia 11, 12, i 13 wojska GL. Graffa Kamieńskiego z spoczywały pod Gamle Karlebi, oddział Półkownika Włostowa przeprowadził się pod Niderwitel mostem umyślnie zrobionym, poszedł do Keltwio w zamiarze okrażenia stanowiska nieprzyacielskiego na przeciw Gamle Karlebi za rzeką zajętego, aby tym sposobem zmusić do odstąpienia ku Lachtu. Odebrane dnia 18 doniesienia od GL. Tuczkowa i i GA. X. Dołhoruki uwiadamiają, że ostatni złączył się z korpusem pierwszego przy Taywoli, że tym obrotem nieprzyaciel zmuszony został opuścić nie dobyte i od natury utwierdzone stanowisko.

Dnia 14, 15 i 16 niezaszło żadne wydarzenie ważne. Główna kwatera dnia 16 była w Gamle Karlebi, dnia 17 przeniesiona do Nikarlebi, d. 18 była w Wazie.

GL. X. Bagration doniósł d. 11 września, że półki Kexholmski i 1 strzelecki przysły do Abo; gdzie połączone z batalionem Pernawskim i Lipawskim składały oddział lewego skrzydła dowództwa GM. Borozdina. Batalion 30 strzeleckiego półku zaiął dawniejsze pod Kimito i Perterpe stanowiska; batalion 31 strzelecki osadził wyspy zasłaniające port w Abo; W środku koło Helsinga, Wemo i Nisztat, zebrał się oddział z półku Newskiego, dwóch rot Połockiego półku, i bataliona Pernawskiego pod kommandą GL. Baggowuta; na skrzydle prawym koło Biorneburga i Rauma dowodził GM. Somow 6 rotami Połockimi, z strzeleckim i batalionem 30 strzeleckiego iazda rozciągniona nad brzegami dla związania komunikacji. Reszta później.

WIEDEN d. 4 października. Magnaci Węgierscy na Sejm w Prezburgu zgromadzeni dobrowolnie ofiarowali złożyć 451 t. zł. ryńskich na założenie i uposażenie Akademii dla dobra i chwwały oyczyny. Jest wiadomość że stany przejęte miłością dla Króla swego postanowiły corocznie dopełniać wszystkie regimenta; przytem uchwały utrzymywać trzy odwodowe korpusy 36 t. ludzi mające; i nadto są gotowe stany ustanowić ciągłą Insurrekcyą, do której urządzają 50 t. piechoty, a 30 t. iazdy. Fortyfikacye Komorrry do skutku przychodzą, mając być wkrótce dokończone; ieden bastion upadkiem 60 ludzi przywalił, z których ieden zabici drudzy skaleczeni.

Goniec z Jass do Belgradu przybyły miał przy-

nieść zlecenia odmiany rządu Serwianow tyczące się; to pewna że Senat dnia 22 wydał okólnę do wszystkich Serwii urzędów rozporządzenia, ażeby mieszkańcy nazywali się odtąd Serbiami, gdyż z dzieiów tego narodu pokazuje się że ten kraj w starożytności nosił Serbii nazwisko; w urzędowych notach, doniesieniach, ma być Senatowi dawany tytuł wysokiej i panującej w Serwii Radzie; podług przepisu pierwszego od Rady Serbiskiej, zaskarżenia do sędziów i Magistratów mają być ustne, a zaś skargi do wysokiej Rady na piśmie być powinny zanaszane.

Król Bawarski dla zastąpienia wydatków, na założone trzy obozy, dla wojsk ćwiczenia, postanowił w całym kraju nadzwyczajny podatek, wynoszący półowę wojennego w r. 1806 uchwalonego; i ma się zapłacić na początku tego miesiąca; w obozie pod Auszpurgiem zgromadzone wojska czyniły popisy z najwyższą doskonałością iakiej tylko życzyć można. Mówią że dla deszczów jesiennych żołnierze po wsiach pomieszczeni zostaną.

Dnia 25 goniec z Konstantinopola przyniósł wiadomość, że flotta Angielska przez Dardanelle przedarłszy się do stołecznego portu wbiegła. W. Wezyr Bayraktar wezwał wszystkich magnatów państwa Ottomańskiego aby ziechawszy do stolicy radzili z nim o środkach dla odwrócenia niebezpieczeństwa Porcie grożącego. Wiele mówią i piszą o osobliwości o terażniejszym Królu Perskim, Futh Ulie Szach, którego Ambassador oglądał w Paryżu bibliotekę, teatr, i pompy. Rodem jest Kuir mało znuczający; ma lat 33; urodę niepospolitą, bo najwyższych przenosi; brodę niezwykle długą, co u Persów w wielkim jest szacunku; słowem posiada wszelkie doskonałości krajowe; stolica jego w Theran; ma dwór okazały równający się w przepychu wielkim Monarchom; ma synów 50, z których wielu w iednym dniu rodziło się; dając audyencyą zagranicznym posłom wdziewa złotogłowy i klejnoty, których blask od słońca oczy przeraża; mają być one najwyższego szacunku, iakich żaden Monarcha nie posiada; tak ubrany zasiada na tronie otoczony Królewiczami za którymi Ministrowie i urzędnicy stawiają; po pokojach 2000 strażi najwyższo ubranej powinność odbywa; Mistrz ceremonii wprowadza cudzoziemca z powagą najwyższą; usiąść posłowi w przytomności Króla niewolno; pozwolenie tego honoru jest znakiem najwyższej dystynkcyi, do tej ma prawo Szeh Ooli Islam najwyższy kapłan religii Mahometńskiej w Persyi. Ten Król jest opiekunem nauk od poprzedników zaniedbanych, które teraz ożywił; nadgrodził wielkorządcę Kashanu, który mu wiersze swoje ofiarował; sam posiada dosyć gustu i nauki, i nie jest najgorszym wierszopisem. Wszakże z dokładnością o jego rymotworstwie sądzić nie można, nie znając gustu, zwyczaju i sposobu pisania na wschodzie.

LONDYN d. 11 września. Dzienniki Angielskie zawierają wiele uwag o terażniejszej wojnie, a mało pewnych wiadomości; to niezawodna że Ministrowie którzy umieją i znają dobrze słowo, brać, a niepomyślają i w słowniku podobno nieznaidują wyrazu, oddać, są zawsze bez wzglę-

dnemi na uwagi pisarzów. Różne może być zdanie o zabranii czterech fregat Hiszpańskich, nastąpi przed zapowiedzeniem temu narodowi wojny, dziś iedno jest rozumienie że dobra polityka radzi zagłodzić tę plamę, i oddając skarby zabrane ziednać umysły Hiszpanów: niewiadomo na co piastry, z fregat wzięte, użyte zostały; pewnie musiały powiększyć dochody publiczne, konstytucją zaręczone. Ktokolwiek ma pomienione skarby, Parlament czy niektórzy obywatele, zawsze winni są one wrócić, nadewszystko wdzisiejszym rzeczy położeniu, pierwszym właścicielom. Hiszpanie walczą za nas więcej niż za swoje dobro, ich powodzenie jest naszym zyskiem; nie radzi więc powaga narodowa i zdrowa polityka abysmy przemówili do sprzymierzeńców; zabraliśmy wasze skarby kiedy rząd łącznie z Francją czynił, dziś one zwracamy i was wzywamy abyscie zapomnieli na wielki wypadek który hańbą okrywa imię Angielskie. Inne dzienniki dodają, że Naczelnik wyprawy do Helder i Dunkerki dać z siebie najpierw przykład powinien, a potem oycieć jego do podobnej nagrody drugi krok uczynić obowiązany, gdyż pierwszy ma mieć w piasrach Hiszpańskich 20 t. Szterlingów, drugi tej summy połowę.

Wiadomości od stanów ziednoczonych Ameryki północnej zgodnie wyrażają, że negocjacje z nami są zerwane. Oppozycja przeciwna włożonemu na nasze okręta w portach Rzeczypospolitej embargo, zupełnie zmniejszona nie śmie podnieść głosu za nami, niema wątpliwości, że nowy Kongres utrzyma sekwestr. Maior Pike za rozkazem rządu stanów ziednoczonych przedsiębierze wyprawę do źródła rzeki Missysipi i do granic nowego Meksyku.

Naprawdę Ministrowie i Naczelnicy utaić chcieli przyczyny powrotu flott naszych z pod Flesingi, ciekawość zgłębiła tajemnicę: starała się nasza eskadra przeciąć komunikacją między Flesingą a Anvers, lecz przywitana ogromnemi w Flesingue bateriami, powrócić nagle do portów musiała; nie będą mogli odwiedzić te strony Anglii, aż znaczne pisłki odbiorą.

Z Norwegii jest wiadomość że Król Duński nadgradzając gorliwość mieszkańców posłał wiele krzyżów Dannebrog X. Krystyanowi, aby sposobem uroczystym ozdobił zasłużeńszych. Dnia 6 sierpnia mieli Duńczycy wkroczyć do Szwecyi, batterye pod Fikemarke i Fuglewig zabrać, szanć tam zniszczyć, oraz szafasy obozowe popalić; wezwano obywatelów do dostarczenia zboża dla wojska za gotowe pieniądze. D. 2 września wbiegli Szwedzi pod Magnord, gdzie zabrawszy walecznego G. Krogh cofnęli się. Jednego unterofficyera i 30 żołnierzy mamy oblakanych. Dnia 3 wtargnęli Szwedzi do Norwegii przez Hogsaltar i ustąpili. Dnia 4 straż Szwedzka, pod Moscatze napadniona, straciła 11 ienców i nieco amunicyi. Maior Coldevin wziął Duves Kanu, szturmował Jerpef Kandse, lecz za nadejściem posiłków powrócił do pierwszego stanowiska; korpus Półkownika Bang zabrał w Heriedalen mały magazyn Szwedzki. Niedawno koło Langeland 100 żagłów Angielskich na północ popłynęło.

Nie tylko narody Europejskie czują brzemię wojny, lecz i opryszki Afrykańskie doświadczają iey smutnych skutków: iedni korsarze Francuzcy i Hiszpańscy do Tunisu zawiali: z Malty, Genui, Masselli, Minorki, z kąd dawniej wiele okrętów płynęło, tego roku, żaden prawie nie pokazał się w portach Beia statek. Nadewszystko zarodziło w Tunisie zboże, gdy w Malcie i Barcellonie jest niedostatek, lecz handel przerwany żadnego zysku niepozwala; cena więc zboża daleko jest niższa aniżeli kiedykolwiek była. Produkta cudzoziemskie iedne są drogie niezwykaynie, drugich dostać niepodobna.

W osadach Angielskich na nową Hollandyi rozruchy panują. Ukochany dawniejszy Gubernator Bligh został aresztowany przez Maiora Johnsona w Sydneykowie. Miasto było oświecone na znak powszechny z odmiany radości. Flotta nasza, ze 35 przewozowych złożona, zabiera w Gotenburgu wojska Hiszpańskie mając przenosić do Anglii.

ERFURT d. 2 października. Napoleon ma tu zabawić do połowy tego miesiąca. Swita Króla Saskiego liczy osob 40. Z posłów zagranicznych, w Paryżu rezydujących, oprócz najwyższego, żaden za Imperatorem tu nieprzyjechał. Poseł Francuzki na dworze Króla Westfalskiego do nas przybył razem z Królem Hieronimem Napoleonem. Xiążęta Weymarscy, Rudelstat, Tour et Taxis, Meklenburski, Oldenburgski, Gotha, Reuss, Wilhelm Bawarski, Wilhelm Prusski tu się znajdują. Czekamy przybycia Króla Bawarskiego, Króla Wurtemberskiego, Króla Duńskiego, Arcy Xięcia Karola lub Jana, X. Prymasa ze swiątą 17 osob, oraz dalszych Xiążąt związku Reńskiego. Liczymy dziś u nas będących XX. panujących i tytułarnych 72. Zjazd tak jest wielki, że od sklepu aż do szczytu wszędzie jest tłum ludu. W. Teatr Francuzki ze 360 osob, pomiędzy którymi jest sławny Talma, da 19 reprezentacyi dla wielkich gości iakich miasto nasze nigdy nie miało.

Dnia 13 września, wielki Kongres pierwszych mocarstw lądowych, zapowiedziany został przez G. Oudinot wszystkim urzędowi miasta naszego. Urzędnicy Napoleona uczynili wczesne przygotowanie do przyjęcia tytułu Monarchów, Królów i Xiążąt. Pierwsze domy, pałac rządowy, wczęści albo w całości zajęte, i ubrane przez Tapiserów oraz Dekoratorów Paryskich zostały. Najpierwszy Król Saski dnia 26 przyjechał i stanął w przygotowanym dla siebie domu. Gwardya piesza, 17 regiment piechoty, huzarowie, kirysierowie, artyllerya, saperowie, Uniwersytet, władze miejskie, czekały w bramie chcąc przyjąć Imperatora Napoleona; o dziewiątej i poł. ieden wystrzał był znakiem że się zbliżył; odpowiedziły batterye dzwony i działa wałowe. Kuryerowie, Heroldowie, Gendarmowie drogę otwierali. Dyrektor miasta Dantzen na czale duchowieństwa, Magistratu, Deputowanych od obywatelów spotkał Monarchę o kroków 500 za bramą, i klucze oddając rzekł: Mam honor oddać klucze miasta Erfurt i prosić o przyjęcie naszych uczuciów podziwienia i miłości, iako hołd wierności i posłuszeństwa: przy tem oddał drukowan

przemowę, którą Imperator łaskawie przyiósł i czytał. Pośród tłumu i okrzyków wiechał do miasta i stanął w rządowym pałacu, gdzie Francuzcy i Niemieccy Magnaci z przyjęciem czekali. O dwunastey odwiedził konną Króla Saskiego i nazad po chwili powrócił. O południu wyciągnęło wojsko swe szeregi na Ulicy Weymarskiej; o pierwszej obejrzał regimenta i konną do Weymar wyiechał, z pół drogi wrócił się do miasta przy odgłosie dział i dzwonów. Zabawiwszy Napoleon u wielkich gości, wieczerał z nimi u siebie. Wieczorem miasto oświecono, rozmaite napisy gozrzały. D. 20 lipca roku przeszłego, mieliśmy szczęście oglądać w murach naszych W. Monarchę, kiedy zyskawszy pokoy powracał. W tem przeciagu dwie odbył podróże, jedną do Włoch od d. 16 listopada do 1 stycznia, drugą do Bayonne od 2 kwietnia do 3 lipca: obie wielkie zwiastowały wypadki, któż niewierzyć może, że terażniejszy zjazd ważyć będzie losy iednego kraiu, a nie raczey wszystkich państw Europy?

Dnia 28 Napoleon dawał audyencye Deputowanym miasta, Xiążętom; wieczorem grany był na teatrze Cynna Kornela. W okolicach czynią przygotownia do polowania iakiego dotąd niewidziano; koło Weymar i Jena obrane gaie inną postać biorą; 5 października usposobione będą zabawić gości. Tem czasem zadziwia wszystkich piękność gwardyi Imperaterskiej, a mianowicie zastanawia okazałość gdy stanie w szeregi. W Weymarze czynią przygotowania do przyjęcia gości d. 4 lub 6 października. Pędzą zwierze do gaiow: Amfiteatr dla Spektatorów buduią, i wszystko co tylko zadziwić może robia.

Co na tym Kongresie będzie postanowiono, nikt zgadnąć niemoże. Dziś widzimy iak woyska, Francuzkie iedne po drugich ciągną do Francyi a potem do Hiszpanii. Niedawno pontony przez Moguncyą przechodziły. Kontingensa Xiążąt Niemieckich iuż są we Francyi. Xże Meklenburski do związku przystąpił.

Miasta Erfurt i Weymar zwróciwszy na siebie uwagę całej Europy, zasługuią na opisanie, czem dawniey były i są dzisiay. Erfurt leży nad rzeką Gere w Turynгии, należało do Elektorow Moguncyi, potem Króla Pruskiego, pozniey do Saxonii. Zle zbudowane, ale warowne, nie ludne iednak wielkie. Ma dwie kapituły, Akademią, kilka bialiotek, 8 Klasztorow, 4 parafie Katolickie i 9 Kościołow Luterskich. Ogromny Kościół Katedralny ma sklepienie bez kolumn i dzwon od 30000 funtow. Ludność 15 t. Weymar leży nad Jlm, należało do linii Saskiey Ernest, małe nieludne. Zamek Weymarski roku 1611 przez Vilhelma zabudowany; ma bibliotekę, gabinet historyi naturalney, galerię obrazow. Okolice są żyzne. Oba miasta maią fabryki do tkania pończoch.

PARYŻ d. 30 września. Nadeszło tu czoło kolumny 6 korpusu W. woyska, spotkane przez urzędnikow u rogatek, powitane było przez Prefekta mową w której wyraził: napelnia się od dni ośmiu stolica okrzykami ludu na chwałę rycerzow, którzy wzajemnie głośno przysięgaią, iż mężnemi bydz nieprzestaną. Rycerze z 6 korpusu doday-

cie z kolei nowych sił dla publiczney radości. Niech ucztę nasze w całym państwie przedłużone, będą wielkim widowiskiem dla potężnych przyjaciół W. Napoleona i w małej liczbie pozostających nieprzyjaciół. Niech patrzy świat że cała Francya zaięta obchodem powrotu swoich bohaterow i głoszeniem ich zwycięstw, do nowych tryumfow zachęca. Orły wasze tyle maią chwały, iż nie im przydać niemożna dla ziedniania im większego uszanowania lub pomnożenia postrachu. Niech będzie iednak wolno Paryżowi włożyć na nich wieńce złote; chlubić się będzie miasto, gdy idąc do zwycięztwa, na widok tej korony przypominać będziecie, że sercem Paryżanie wam towarzyszą, a życzeniem dopomagaia.

Przy odgłosie muzyki i okrzykach całego ludu włożono wieńce na orły; potem G. Marchand naczelnik 6 korpusu mówił: po długiey lecz chwalebney niebytności W. woysko ogląda oyczystą ziemię, która nowych sił dodaie dla odniesienia nowych tryumfow. Przyimuiemy wieńce z zapałem, iako wczesną nadgodę tego co uczynić powinniśmy. Wyrażcie Imperatorowi naszą wdzięczność i powiedzcie że będzie nas miał zawsze cierpliwych niezmordowanych i niezwalczonych.

Pociągneli potem żołnierze do ogrodu Tivoli, gdzie pod dwoma namiotami siedli do stołow, zastawionych, mięsem, ciastem, owocami i winem; dla każdego żołnierza daie się pułtora funta chleba, butelka wina; na 16 stawi się szynka, cwierć baturana, indyk, i wielki pasztet z cielęciny. Drukowane piosenki po stołach są rozrzucane, za które prędzey żołnierze biorą się, aniżeli za iedzenie; w czasie stołu dla wesołości umyślnie zebrani muzycy pieśni ulubione żołnierzowi spiewaią. Prefekt z urzędnikami i Gendarmami dostrzega porządku i pilnuie aby biesiaduiącym na niczym niezbywało. Żołnierze u stołu przyzwocię zachowuią się: między dwoma namiotami iest wielka sala w której iedzą Generałowie, Sztab cały i Officyerowie. Tą koleią całe woysko przechodzi Francyą. Mówia że Napoleon i Berthier hetmanie będą w Hiszpanii, przeciw Anglikom, Hiszpanom i rokoszanom.

Fregaty Angielskie naieżdzaia brzegi nasze, lecz zawsze przyjęte z hańbą uciekać muszą na głębinę. Pod Palignen dwie fregaty i iedna korweta chciały zabrać z pod bateriow nasz okręt kupiecki. Straszny ogień całą trwał godzinę; nareszcie bateria zmusiła nieprzyjaciół ustępować bez korzyści Nie straciliśmy żadnego, gdy Anglicy wielką stratę ponieść musieli. Podobnie pod miasto Cettę przypłynęło 11 statkow, z których 200 ludzi wysiadło dla spalenia okrętow kupieckich i magazynow. Gwardya honorowa i narodowa, piesza i konna, Gendarmowie zmusili nieprzyjaciół do ucieczki. Nazaiutrz 300 Anglikow wysiadło, lecz z równym losem ustępować na statki musieli. Kwatermistrz Gandermow który ich sztuką pokonał, dostał kontuzyi od karabinozey kuli, która mu krzyż legii honorowej urwała. Główna kwatera Króla Józefa w Vitoria, Bessieres za Burgos.

W Wilnie w Drukarni XX. Piłarów Wileńskich.

DODATEK